

oderuštvo in izcerpljanju judovskih in nejudovskih pijavic prodani. Kde je nekdanja poštenost in hvajljena zanesljivost v vsakdanjem življenju? Kam so nam odšli prejšnji značajni možje, čisto domoljubje? Oh, vse je minolo, večina leži na kolenih pred novim malikom in moli zlato tele. Vedno večje postajajo trume zapeljanih, ki lehkomišljeno dajejo slovo starim, skušenim, krščanskim načelom in nazorom v javnem in zasebnem življenju, ne zmené se za gotovi časni in večni pogin. Razve tega nam dorašča nov zarod, da je mislečega človeka lahko strah in groza. In vendar moramo pri vsem tem še priznati in trditi, da liberalizem v Avstriji ni popolnem zmagal. Civilnega zakona nam ni mogel vsiliti, redovnikov, n. pr. jezuitov ne pregnati, odgoje duhovnikov škofom ne izpuliti, in tudi šol ni bil v stanu popolnem razkristijaniti; preganjanja sv. Cerkve, kakoršno razsaja na Nemškem, se ni upal pričeti. Udanosti do svitile cesarske rodbine, upanja na bodočnost srečne ker vsem narodom in stanovom pravične Avstrije še nam ni mogel iz vseh src izrjavati, čeravno neprestano grize in gloda na teh svetinjah avstrijskega domoljubja in po svojih nesramnih, od judov za judežki denar pisanih, novinah vedno koprne in gori za „frajmaurerske republike in republikance“ celega sveta. Sleherna razuzdanost vsakojake svobode po liberalnem kopitu se liberalizmu v Avstriji še ni dovolila. Nadelal se mu je vsaj nekaj jez, postavile meje. In kdo je to storil? Začuden moramo reči: da je ta velikanski in nepričakovani uspeh pouzročila peščica neprestrašenih slovanskih in nemških mož, večjidel duhovniškega stanu, ki se novošegnemu maliku niso vklonili, ampak hrabro vojsko zoper njega začeli z tem, da so snovali katoliška, večjidel politična, društva, izdajali knjige in knjižice, pisali in širili pridne, katoliške novine in časopise. Tako so polagoma ljudem oči odpirali, katoliško narodno in avstrijsko zavedanje budili in krepili ter priskrbeli Avstriji novo moč, ki jo zamore iz krempljev pogubnega liberalizma popolnem rešiti in njej na srečo vseh njenih narodov pripraviti novo dobo vsestranskega blagostanja na podlagi krščanstva in torej prave resnice in pravice — se vé, če nam zunanji številni sovražniki do tega še pustijo potrebnega časa! Mnogi so sprva, kakor neverni Tomaži, z ramami migali, toda sedaj že drugače mislijo in se veselijo delovanja, ki po tolikih težavah in ovirah vendarle povsod dobiva večjega priznanja in uspehov! Kratek zgodovinski pregled teh društev bo naše mnenje dovolj pojasnil in popričal.

Prvi naplav liberalizma bil je tako nagel in silovit, da so verni katoličani bili kar omamljeni. Še le ko se je liberalizem lotil oderuških postav, šole, zakona itd. začeli so se braniti in v ta namen v društvih zbirati, najbolj od l. 1868—1871. V tej dobi se je osnovalo največ kat. političnih društev za cele dežele n. pr. za Česko, Gornjo in Spodnjo Avstrijo, potem za posamezna mesta, okraje

in srenje. Začetek se je storil v katoliških bralnih društvih. V Gradcu so takemu društvu l. 1867. dali ime: „Harmonie“ (Soglasje) in v Pragi l. 1869. „katoliška resursa“ (zaloga). Iz prvega se je rodilo katoliško-politično delovanje na Štajerskem, iz drugega pa isto na Českem. Tukaj so najveljavniši česki knezi in grofi osnovali veliko deželno katoliško društvo pod predsedništvom grofa Schönborna, ki res nenavadno pogumno, krepko in srečno deluje. Njegovi društveniki se zavežejo: sv. katoliško vero povsod jasno in glasno spoznavati, za svobodo sv. Cerkve in obrambo njenih pravic zvesto in možki potegovati se; ljubezen in udanost do svitlega cesarja buditi in širiti, mir in spravo med nemškimi in českim narodom na podlagi pravičnosti pospeševati, ljudstvo podučevati, kako se ima za svoje pravice postavno boriti, društva in zavoda v materijalni prid ljudstva ustanovljati, napade na sv. vero, sv. Cerkvo, cesarstvo zavračati in zlasti dobre knjige in časopise podpirati. In res, društveniki so ovi lepi namen svojega društva do sedaj jako pridno izvrševali. (Dalje prihodnjic.)

Gospodarske stvari.

Kako po zimi in v rani spomladi bučele krmiti.

M. Lanjsko leto je bilo slabo bučelno leto ne le po naših krajih, ampak tudi po drugod. Od vseh strani našega cesarstva pa tudi iz Nemškega dohajajo poročila, ki to neugodno resnico potrjujejo. Semtertje po naši domovini so bučele spomladi še dosti obilno rojile ali konec paše pa so bili roji z malimi izjemkami lahki ko pero in prazni in so se morali že poleti semtertje stradajoči panji krmiti. Tedaj hočemo tukaj o krmljenju bučelic o spomladi nekaj besed spregovoriti, ker bode gotovo dosti bučelarjev, ki bodo prisiljeni zdaj konec zime v prihranjene zaklade medu seči in stradajoče bučelice gladne smrti oteti.

Panji, ki imajo dosti ljudstva, potrebujejo za prezimovanje le malo medu, kar pa le velja, če so po toplem stanovanju proti mrazu in zimi dobro zavarovani in da jih od zvunaj nič ne moti in bega v zimskem mirovanju.

Navadno bučelno ljudstvo potrebuje, da se po zimi mesec dni preživi, $\frac{3}{4}$ kila ali malo manj ko $1\frac{1}{2}$ funta medu.

Ko pa meseca svečana solnce začne toplejše posevati in njegovi prijazni žarki že slutnjo bližaje spomladi pri raznih živih stvareh obujati začno, v tem času se prebudè tudi bučele k novemu bolj krepkemu življenju. V sredi bučelne kepe, gručè ali grozda, v kterege se vse bučele zlezajo in stlačijo po zimi, začne matica ali kraljica jajčke zalagati. Rastoča zalega potrebuje strdi. V zdravem panju ali košu mora sred januarja, ali najpozneje sredi februarja že biti zalege. Mladi bučelar naj toraj gleda ali imajo njegovi panji, ktere si je

čez zimo hranil, tudi potrebno medeno zalogo. Če bi ne bil popolnoma prepričan in uverjen, da imajo bučelice njegove dosti živeža, naj rajši prej ko slej pridá, kar jim manjka. Boljše je, da imajo preveč, ko premalo hraue. Kar je imajo več, to se pozneje obilno poplačá. Treba je pa tudi skrbno gledati na to, kakošen med se bučelam za hrano ali krmo poklada.

Najboljši in najkrajši pot krmljenja je, če se v panje pregibnike celi pokriti medovni satovi obesiti morejo. Gledati pa je treba pri satovih na to, da so tudi čisti brez mrtve zalege, kar celemu ljudstvu pogin in smrt nakloniti more. Najboljši so satovi, v katerih je med strdijo tudi še cvetnega praha kaj, kar je bučelicam zdaj posebno potrebno za pitanje mlade zalege. Taki satovi pomorejo posebno lanjskim rojem, ki si morda v poznem poletju niso mogli dosti več cvetnega praha nanositi, da močno napredujejo. Marsikteri bučelar posebno tisti, ki je še le začel bučelariti, se jeseni le težko odloči, štvévilu panjev pomanjšati in le take čez zimo puščati, ki imajo dosti strdi, da se z njo čez zimo preživeti morejo. Tak bučelar je tedaj zdaj spomladi prisiljen po prihranjenem medu ali tudi po cukru seči, da si svoje bučelice glada otme. Če nima sam prihranjenega medu, naj si ga le od zanesljivih bučelarjev za ta namen priskrbi, sicer se v veliko nevarnost poda, vse svoje panje zgubiti, ker nezdrava strd lahko vse panje pomori. Kdor hoče svojim bučelam tekočo strd položiti, naj tako-le ravna: Pri koših in sploh pri takih panjih, ki imajo v glavi luknjo, se vzame steklenica primerno velika, ki blizo 1 fant tekočega meda drži. Ta steklenica se napolni z medom luknja steklenična pa z precej gosto cunjico preveže. Tako pripravljena steklenica se potem v luknjo v košu ali panju na glavo postavi. Toplota, ki se iz bučelne gruče vzdiguje v glavo košovo, topi med in bučelice ga morejo na cunjici, skozi katero curi, srkati. Seveda se mora steklenica topla pokriti in vse luknjice in špranje okoli nje dobro zamazati. Z preredkim ali mlačnim medom bučele krmiti pa rano spomladi ni dobro, tak med naganja živalice na izletovanje, ostro in mrzlo vreme jih po ti priliki mnogo pomori, tako da so koši že v prvi spomladi skoraj brez vsega ljudstva.

Krmljenje z cukrom pa je še bolj priprosto. Cuker se bučelam nad tramiče v panjih pregibnikih položi, kakoršni so v dzierdzonakih navadni. Slap in toplota, ki od bučelne gruče kviško pod pokrov ali strop leze, napravi nekaj vlage, v kateri se cukor ali sladkor raztopi in bučele ga morejo lizati. Ko bi pa v posebno toplih panjih se bilo bati, da se vlaga pod stropom ne naredi, postavi se stekleničica z pitno vodo v panj ali koš. Žrelo steklenično mora biti z koscem vmivane gobe zamašeno, da bučele v vodo ne padajo pa tudi piti morejo.

Kteri bučelar se bode po povedanih pravih skrbno ravnal, ta bode svoje bučelne polke srečno skozi zimo preživil in ko se bode spomladi paša

začela, mu bodo močni in zdravi panji veselje delali. —

Prijateljem bučeloreje se naznanja, da so pri gospodu Kostnjaku, reščetarju v Mariboru (v Viktringhofgasse) bučelni panji nove šege, Dzirconci, ležaki in stojaki priprosto narejeni, na ogled izpostavljeni, in si tedaj po njih zamore vsak take kove panje ali sam narediti ali omisliti.

Seme ruskega lanú, katero je štajerska kmetijska družba letos iz Ruskega dobila, je tako slabo, da ni za nobeno rabo in se torej naročnikom ne bo razpošljalo.

Pomoček zoper povrtne bolhe. Skušnja je pokazala, da je pelin zoper povrtne bolhe dober pomoček. Vzame se pelin, dene v pisker in z vrelo vodo popari. Ta voda se potem na pelinu kakih 24 ur stati pusti in z njo zeli, na katerih se bolhe nahajajo dobro poškopijo. Ko bi pozneje se bolhe zopet prikazale, se mora škropljenje z pelinovo vodo ponoviti.

M. Konje grizenja ali popadanja odvaditi. V ta namen se natakne na palico kos sirovega mesa in brž ko hoče konj popasti ali vgrizniti, se mu pomoli kos sirovega mesa, da vanj vgrizne. Ker se mu pa sirovo meso gnjusi in studi, hitro izpusti in se z časom popadanja popolnoma odvadi.

M. Kako ravnati, če se konji ne dajo dobrovoljno napraviti v konjsko napravo. Marsikteri konj grize in bije okoli sebe, ko se mu človek z konjsko opravo bliža, da bi ga za vprego priredil. Brž ko se tak konj od jasel odveže in v stanu obrne, stopi človek k vedru ali škafu, z katerim se navadno konj napaja, in nekaj z njim popoče. Konju se po vodi sline pocedé, pa ne sme se mu je dati piti, preden ni popolnoma miren in pohleven in se pusti z roko za ušesi, po glavi, po vratu mirno gladiti. Nekteri taki postni poduki in konj se odvadi grizenja in bincanja pri opravljanju.

M. Kako se hromost v plečih in skrninska togost pri konjih in govedih ozdraviti more. Kot pomoček proti ti boleznii se pripravijo sledeče zdravilo. Vzame se 6 delov terpentinovega špirita, 1 del lavorovega olja, 1 del salmiakovega duha in 1 del kafre. Vsi ti deli so po vagi ali tehtnici izračunjeni tedaj 1 gram, kvintele itd. Vse to se dobro med seboj pomeša in z tem mazilom boleni del trupla živinčtovega vsak dan dobro pomaže. Še bolj se pa pomaga, če se boleno živinče k kovaču zapelje in ko se mu je boleni del z rečeno mažo dobro pomazal, od kovača kos železa razbeli in razbeljeno železo blizu k namazanemu delu drži tako, da se maža prež v kožo in truplo živinčeta vžene. Tudi vprežnim volom, če so v sklepkih hromi, ta pomoček dobro dene.

Sejmovi. 24. marca Ljubno; 26. marca Te-
harje; 27. marca Celje, Vitanje; 30. marca Slov.
Gradec.

Dopisi.

Iz Maribora. (Razne novosti — okrajni zastop). Tukajšnje bučelarsko društvo je že postavilo izgledni bučelnjak na vrtu ces. kralj. pripravnštva; v četrtek 14. marca je pa g. Navratil, profesor na realki, prav podučljivo razlagal lepe lastnosti nježnih bučelic, priporočal novo, napredno bučelorejo, ki posestniku pomaga do večjega dobička, ob enem mu pa tudi priliko daja, umetno in čudovito delovanje teh marljivih stvaric božjih opazovati. — Mesto ima staro pravico pobirati od vsakega meca zrnja ali moke, ki se pripelja, 1 kr. srebra mernine — Abmassgebühr. — G. pl. Kriehuber, posestnik novega paromlina, pa te mernine ni hotel plačati, vsled česar je mesto rekuriralo tujan do upravne sodnije na Dunaju, ki je mestu pravico potrdila. G. pl. Kriehuber mora plačati. — Veleškibni dekan in župnik sv. Magdalene, č. g. Rožane, je pri podružni cerkvi sv. Jožefa v Studencih napovedal sv. misijon in kot vodnike pozval č. o. jezuite. To pa zopet mestnemu svetu ni bilo prav in je začel rovat, čeravno v tuje srenje nima čisto nič svojega nosa vtikati, zlasti pa ne v misijone jezuitov, kar mu je preč. škofijski ordinarijat tudi v posebnem „poduku“ črno na belem dopovedal. Mestni svet si je naložil novo „blamažo“. Bodi mu! Jezuitje pa iskreno in zgovorno velike množici v lepi slovenščini pa tudi nemščini razlagajo najresnobniše verske resnice v spodbudo pokore in v poboljšanje življenja. — V daljnem poročilu o zadnji seji okrajnega zastopa pridemo do sledečih zadev: Poslednja zbirca učiteljska v tem okraju se je odpravila, namreč v Digošah v znesku 82 fl. 75 kr. Ta svota se je prenesla na deželni šolski fond in bo zanaprej tamošnji učitelj celo svojo plačo prejemal v gotovih denarjih, — Srenjam pod Duplekom se je iz okrajne kase dalo 221 fl. 3 kr. v podaljšanje jarka za odpravljanje Dravine vode, ki je z novo škodo žugala tamošnjim travnikom dalje tudi lepim njivam. — Staro državno cesto, ki je pa zdaj okrajna cesta, od g. Janeza Wies-thalerja do mosta pod Plačom, so sklenoli do 6 metrov bolj ozko napraviti, sosedom pa naložiti, da prihranjeni prostor z sadunosnim drevjem zasadijo. Dr. Lorber je ugovarjal zoženju ceste in tirjal, naj okrajni zastop da prostor zasaditi. Toda mogočni Seidl ga je zavrnil in podučil, da to ne kaže: slovenski ljudje še niso tako izobraženi, kakor na Nemškem, ter so 1500 murbinih dreves, koja je okrajni zastop kraj Frauheimske steze nasadil, nalašč pokončali, čeravno je bil poseben čuvar najet. (?) — Dalje poizvemo, kako je strašni naliv 15. avgusta močno poškodil steze v Hočah in Pohorji tako, da srenje niso mogle same vseh stroš-

kov za popravo ptiskrbeti. V spod. Hočah je trebalo 314 fl. v gornj. Hočah 408 fl. in v Pohorji 1102 fl. Deželni odbor je prvej srenji dovolil v podporo 100 fl. drugej 200 fl. in tretjej 400 fl. okrajni zastop pa prvej nič, drugej 50 fl. in tretjej 100 fl. Do konca letošnjega aprila mora vsa poprava biti zgotovljena. (Konec prih.)

Iz Hotinje vesi zunaj Maribora. (Zimina — volitve — nemčurstvo). Za žito smo se že močno bali, ker je sneg dolgo na njem ležal. Hvala Bogu, naš strah bil je prazen; vse kaže lepo. — Orehova in Hotinja ves je izvolila narodnega volilnega moža, vrlega g. M. Mohorko-ta, ki bó za poslanca izvolil slovenska kandidata g. Radaja in g. Fluherja. Tudi Račanji so pokazali, da so pridni Slovenci, izvolili so g. Rečnika. Zviti Slivniški nemškutarji in liberalci so pa narodne prehitili, nagto izvolili starega nemčurja Wrega in mu pajdaša na stran posadili Kumavra. Ko so slovenski konservativci to zvedeli, bilo je že vse skončano in prepozno.* Naš predstojnik, g. Jožef Falež pa nam hoče popolnem pozabiti, kar nam je bil obečal, preden smo ga za župana izvolili. Začel se je na nemčursko stran vklanjanje. Vzel si je srenjskega pisarja, ki nemškutarji, kakor da bi si pri prajzovskem Bismarku zaslužiti hotel red črnega orla. Še celo take reči za domačo ves, ki bi se lahko ustmeno dale naročiti, naznanja ne v slovenski, ampak v nemški pisavi tako, da je zopet treba tolmača iskati. To nam je vendar prekosmato! Srenjske doklade znašajo 40 %^o, kar je tudi silno. Sploh pa je že res neznosljivo, kakor se sedaj godi. Uradnikov imamo vse polno po kancelijah, novih uradov brez konca in kraja, vsem se je plačilo silno zvišalo — mariborski glavar ima 2500 letne plače in pride z dijetami vred gotovo do 3000 fl. — naposled pa še morajo predstojniki, kmetje sami pisariti in pisarje plačevati. Zato pa svetujemo, da vsi naši slovenski volilci izvolijo g. Radaja in g. Fluherja, ki sta obečala na strani g. Hermana in drugih slovenskih in nemških konservativnih poslancev delati na spremembo sedanjih predragih, zamotanih, deloma celo nepotrebnih uradov, n. pr. okrajnih zastopov itd. ! Kdor izmed kmetov izvoli Seidla — Seederja, ta ali naših težav ne pozna, ali jih poznati in odpravljati neče! Bog mu pamet razsveti! Naj ga pamet sreča! Do jeseni je časa dosti!

Od sv. Lenarta v Slov. goricah. (Liberalno nemškutarije stebri) padajo in se rušijo. Nedavno je umrl tukajšnji trgovec mladi Spizzi. Sedaj pa je konkurs razpisan čez vse njegovo pregibno in nepregibno premoženje. Mladi človek je res še

* Tedaj se je v Slivnici celó drugače volilo, kakor pri sv. Marjeti na Pesnici, kder so volilci morali baje večkrat voliti, preden so izvolili 4 narodnjake in nemčurja „Mallllitscha“, konečno in sramotno zvrgli. O tej volitvi bi radi več izvedeli da damo o svojem času v deželnem zboru interpelirati: ali gre komisarjem po postavi toliko agitiranje za Seidl-Seederja? Ured.